

تاریخ دریافت مقاله: ۹۱/۱۱/۲

تاریخ پذیرش نهایی: ۹۱/۱۲/۹

بهنام زنگی^۱، حبیب‌الله آیت‌اللهی^۲، محمود طاووسی^۳، اصغر فهیمی‌فر^۴

بررسی ظرفیت‌های ارتباطی نقاشی دیواری (مقایسه نظام ارتباطی نقاشی دیواری با نقاشی سه‌پایه‌ای)^۵

چکیده

آثار هنری پیام‌های کانونی، ویژه و عمیق انسان را منتقل می‌کنند و اغلب از مکنونات قلبی، باورها و اعتقادات او سرچشمه می‌گیرند. در میان آثار تجسمی، نقاشی دیواری به دلیل نحوه ارائه اثر و چگونگی مواجهه با مخاطب دارای ساختار ارتباطی ویژه‌ای است. از سوی دیگر روند تولید این آثار در دوران معاصر علاوه بر برخورداری از فناوری‌های نوین و فرآیندهای علمی و دانشی، مبتنی بر تجربه تاریخی و قرن‌ها مهارت‌اندوزی بشر در استفاده از این هنر است. این ساختار ارتباطی در اثر تجربه در دیوارنگاری و تأثیربخشی قابل توجه آن، در تبلیغات محیطی و سایر هنرهای شهری نیز به کار گرفته شده است. شناخت و تعریف سازوکار ارتباطی آثار دیواری در مقایسه با نقاشی سه‌پایه‌ای، بهتر و جامع‌تر میسر می‌شود. در مقایسه نحوه ارتباط این دو گونه نقاشی و بررسی جامعه مخاطبشان، رفتار ارتباطی آنها قابل تشخیص و تمایز بوده و این تفاوت می‌تواند به معنای ظرفیت ارتباطی چشمگیر دیوارنگاری تلقی شود. این پژوهش از طریق روش تحلیلی توصیفی صورت گرفته است. مقایسه سازوکار ارتباطی نقاشی دیواری و نقاشی سه‌پایه‌ای با هدف شناخت و معرفی ابعاد کیفی ارتباط اثر دیوارنگاری با مخاطب صورت گرفته و مزیت‌ها، تأثیرات، روندها، خصوصیات و کارکردهای ارتباطی آثار نقاشی دیواری، برای استفاده مطلوب از آنها در راستای انتقال مفاهیم فرهنگی و اجتماعی به جامعه، مورد بررسی و تحلیل واقع شده‌اند.

کلیدواژه‌ها: نقاشی دیواری، ظرفیت‌های رسانه‌ای، نظام ارتباطی نقاشی دیواری، رسانه، پیام بصری.

۱. دکتری پژوهش هنر، دانشگاه تربیت مدرس، استان تهران، شهر تهران

E-mail: b.zangi@yahoo.com

۲. دانشیار دانشکده هنر، دانشگاه شاهد، استان تهران، شهر تهران (نویسنده مسئول)

E-mail: Habibb_Ayat@yahoo.fr

۳. استاد دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، استان تهران، شهر تهران

E-mail: m.tavoosi@yahoo.com

۴. استادیار دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، استان تهران، شهر تهران

E-mail: afahimifar@yahoo.co.uk

۵. این مقاله برگرفته از رساله دکتری با عنوان «بررسی کارکردهای اجتماعی نقاشی دیواری ایران» به راهنمایی دکتر حبیب‌الله آیت‌اللهی در دانشگاه تربیت مدرس است.